

**ความสำคัญของการเฝ้าระวัง
สุขภาพช่องปากและปัจจัยเสี่ยง**

ความหมายของการเฝ้าระวัง

องค์การอนามัยโลก

ได้ให้คำจำกัดความของการเฝ้าระวัง (Surveillance)

“การเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา หมายถึง กระบวนการติดตาม สังเกต และพิจารณา ลักษณะการเกิดและการกระจายของโรครวมถึงปัจจัยต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของการเกิดโรคและการกระจายของโรค อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน ประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และแปลผลข้อมูล รวมทั้งการ รายงานเกี่ยวกับสถานการณ์ของโรค เพื่อนำไปสู่การดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคอย่างมีประสิทธิภาพ”

การเฝ้าระวังสุขภาพช่องปาก

“ การติดตามการเกิดโรคในช่องปาก เพื่อให้สามารถตรวจพบโรค หรือความผิดปกติตั้งแต่ในระยะเริ่มแรก สามารถป้องกันหรือควบคุมได้อย่างทันที่ ก่อนที่โรคจะลุกลามจนยากที่จะแก้ไขได้ ”

วัตถุประสงค์ของการเฝ้าระวังสุขภาพช่องปาก

ประเมินสถานะสุขภาพช่องปากของประชาชน

ประชากรกลุ่มเสี่ยง

พฤติกรรมเสี่ยง

การกระจายและแนวโน้ม

ให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการจัดลำดับความสำคัญ

ในการวางแผนและนโยบายด้าน

สุขภาพช่องปาก

ประเมินผลการดำเนินงานและผลกระทบ

ที่เกิดขึ้น

ดูแลสุขภาพช่องปากทุกกลุ่มวัยอย่างเป็นระบบ

อายุดัชนี	วัตถุประสงค์
เด็กอายุ 18 เดือน (ปฐมวัย)	เป็นช่วงวัยที่เด็กมีฟันขึ้นในปากมากพอสมควร (ประมาณ 12 ซี่) และเริ่มมีฟันกรามน้ำนมขึ้น
เด็กอายุ 3 ปี (ก่อนวัยเรียน)	เพื่อสำรวจให้ได้เป็นตัวแทนข้อมูลการเกิดโรคฟันผุในฟันน้ำนม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของโรคเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่สั้นกว่าฟันแท้
เด็กอายุ 12 ปี (ประถมศึกษา)	เป็นกลุ่มอายุที่สำคัญเนื่องจากเป็นกลุ่มอายุสากลที่ใช้ในการเปรียบเทียบสภาวะทันตสุขภาพระหว่างประเทศ เนื่องจากเป็นกลุ่มอายุที่สามารถเก็บข้อมูลได้ง่ายและเป็นช่วงวัยสำคัญที่ย่างเข้าสู่วัยรุ่น เป็นช่วงวัยที่มีฟันแท้ขึ้นครบ 28 ซี่
อายุ 15 ปี (วัยรุ่น)	เป็นช่วงวัยที่เข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งเป็นระยะที่ฟันแท้ขึ้นในช่องปาก มาเป็นระยะเวลา 3-9 ปี ทำให้สามารถประเมินภาวะเสี่ยงของเด็กและแนวโน้มความรุนแรงของโรคฟันผุได้ นอกจากนี้กลุ่มวัยนี้ยังเป็นช่วงวัยที่ใช้เป็นตัวชี้วัดการเกิดโรคปริทันต์ในวัยรุ่น
วัยทำงาน (35-44 ปี)	ช่วงวัยนี้เป็นช่วงวัยมาตรฐานที่ใช้ในการติดตามสถานการณ์สุขภาพช่องปากของผู้ใหญ่ อิทธิพลสูงสุดจากการเกิดโรคฟันผุและระดับความรุนแรงของการเป็นโรคปริทันต์ และผลกระทบจากการได้รับบริการจะสามารถวัดได้จากกลุ่มอายุนี้
ผู้สูงอายุ (60-74 ปี)	ข้อมูลจากการสำรวจกลุ่มอายุนี้จะเป็นประโยชน์ในการใช้เพื่อวางแผนและติดตามผลภาพรวมที่เกิดจากการจัดบริการ เป็นช่วงอายุสำคัญเนื่องจากอัตราเพิ่มของประชากรในกลุ่มนี้ที่เพิ่มมากขึ้น

การนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์

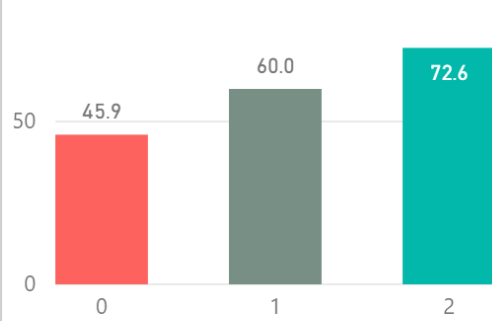
ร้อยละฟันผุ

62.4

ค่าเฉลี่ยซี่ฟันผุ

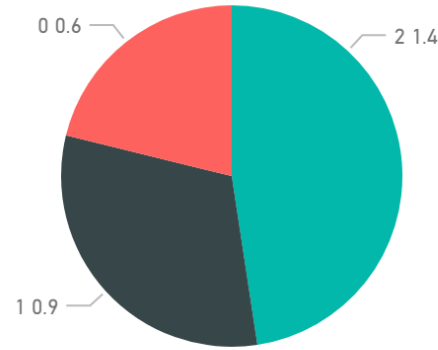
1.06

จำนวนเด็ก0-2ปีที่มีฟันผุแยกอายุ

สภาวะฟันผุและความเสี่ยงฟันผุเด็ก0-2ปี ปี 2561 รพสต.นาโพธิ์

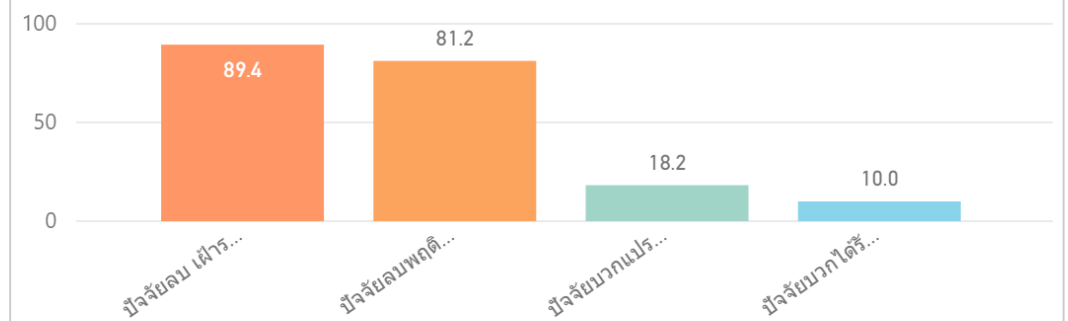
ค่าเฉลี่ยฟันผุเด็ก0-2ปีแยกอายุ

ร้อยละเด็กที่มีความเสี่ยง

97.06

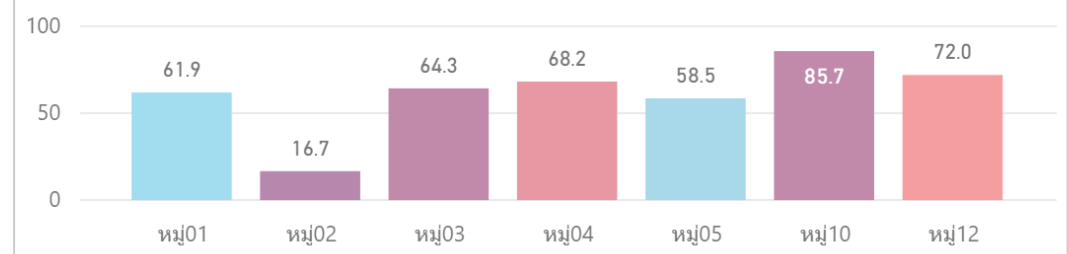
ผลการประเมินความเสี่ยงแยกตามปัจจัย

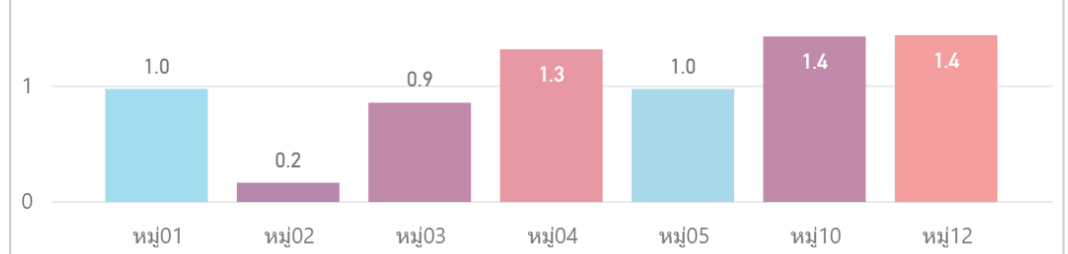
ร้อยละเด็ก0-2ปีฟันผุแยกอายุรายหมู่บ้าน

อายุ(0-2 ปี)	หมู่01	หมู่02	หมู่03	หมู่04	หมู่05	หมู่10	หมู่12
0	28.6		50.0	55.6		87.5	
1	85.7	14.3	50.0	50.0	62.5	100.0	57.1
2	71.4	25.0	85.7	83.3	56.3	100.0	70.0
ผลรวม	61.9	16.7	64.3	68.2	58.5	85.7	72.0

ร้อยละเด็ก0-2ปีที่มีฟันผุแยกอายุรายหมู่บ้าน

ค่าเฉลี่ยฟันผุแยกอายุรายหมู่บ้าน(ซี่/คน)

แสดง ร้อยละ จำนวน และ ความถี่ ของ Determinant

DeterminantGroup

เลือกทั้งหมด

พฤติกรรมบริโภค

เฝ้าระวังโรค

พฤติกรรมแปรงฟัน

ได้รับความบริการทันตกรรม

หมู่ที่

เลือกทั้งหมด

หมู่01

หมู่02

หมู่03

หมู่04

หมู่05

หมู่10

อายุ(0-2 ปี)

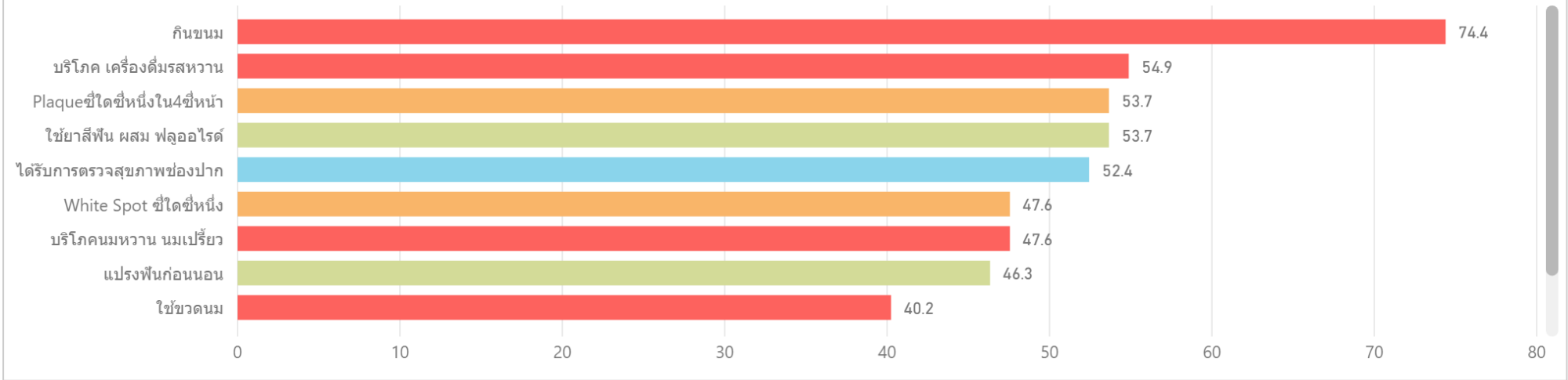
เลือกทั้งหมด

0

1

2

ร้อยละปัจจัยเสี่ยงจากมากไปน้อย

ร้อยละฟันผุ

ตารางแสดงจำนวนเด็กและความถี่ของ Determinant

determinant	0	1	2	3	4	ผลรวม
กินขนม	21	20	23	18		82
ความถี่แปรงฟัน	25	22	17	18		82
ฟันผุ	26	30	12	9	5	82

ตารางค่าเฉลี่ยของ Determinant

determinant	หมู่02	หมู่03	หมู่04	หมู่05	หมู่10	หมู่12	ผลรวม
กินขนม	1.0	1.3	1.4	1.5	1.8	1.5	1.5
ความถี่แปรงฟัน	1.8	0.6	1.4	1.4	1.0	1.7	1.3
ฟันผุ	0.2	0.8	1.7	0.8	1.5	1.8	1.2

แสดง Determinant และ GIS รายหมู่บ้าน

DeterminantGroup

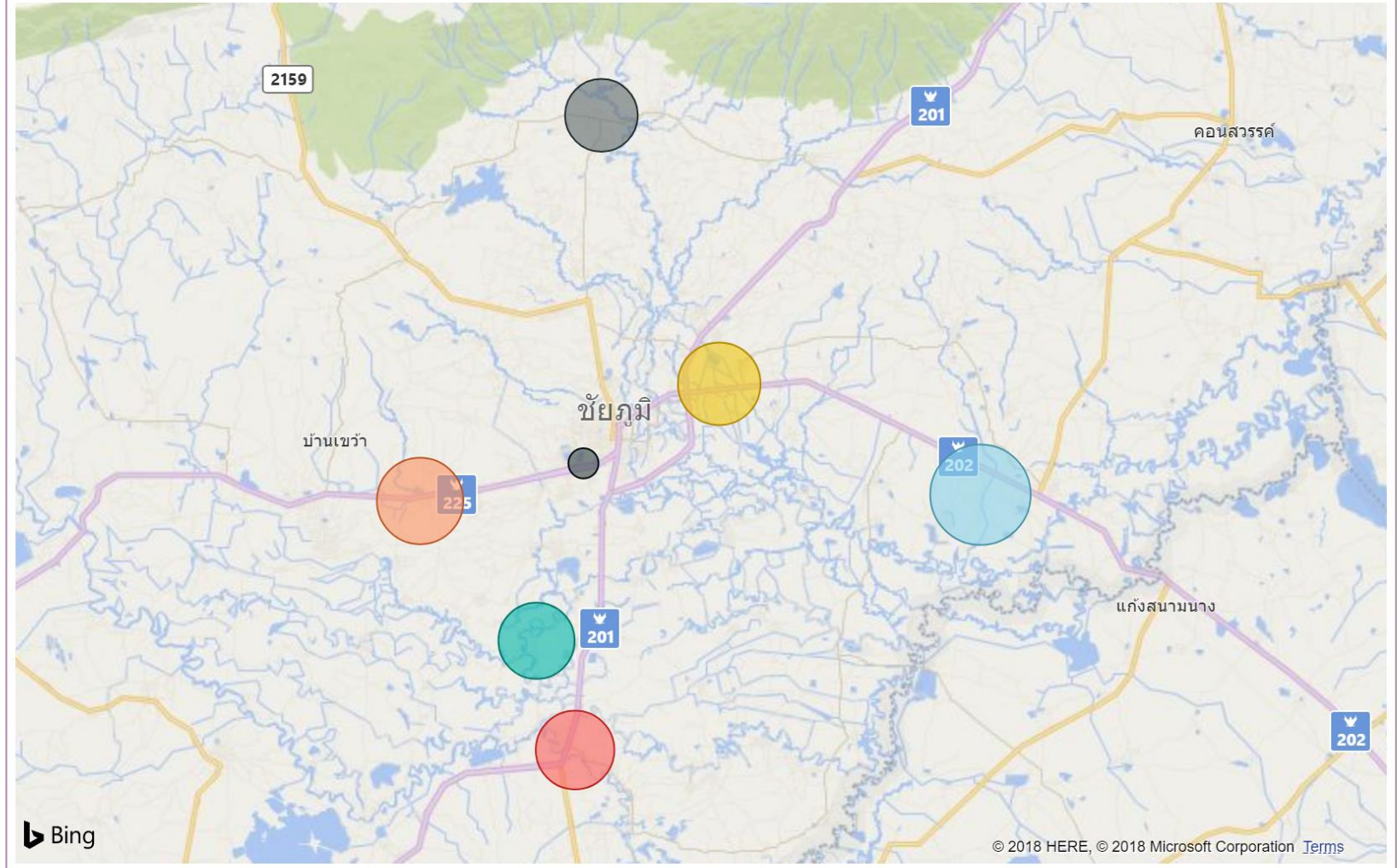
ทั้งหมด

Determinant

- Plaque ซี่งใดซี่งหนึ่งใน4ซี่งหน้า
- White Spot ซี่งใดซี่งหนึ่ง
- แปรงฟันก่อนนอน
- ใช้ขวดนม
- ใช้ยาสีฟัน ผสม ฟลูออไรด์
- ด้รับการตรวจสุขภาพของปาก
- ด้รับฟลูออไรด์
- กินขนม
- ความถี่แปรงฟัน
- บริโภค เครื่องดื่มรสหวาน
- บริโภคนมหวาน นมเปรี้ยว
- ผลค. ด้รับการฝึกแปรงฟันแบบ
- ฟันผุ

ร้อยละDeterminant, จำนวนเด็ก และ ระยะทาง โดย หมู่ที่, lat และ lon

หมู่ที่ ● หมู่01 ● หมู่02 ● หมู่03 ● หมู่04 ● หมู่05 ● หมู่10 ● หมู่12

GAP

ข้อมูลเผื่อระวางมีไม่ครบทุกจังหวัด

จังหวัด/หน่วยบริการ ไม่เห็นความสำคัญของการมีข้อมูลเผื่อระวาง

คุณภาพข้อมูล

ข้อจำกัดของระบบฐานข้อมูล

การทำงานบนพื้นฐานข้อมูล

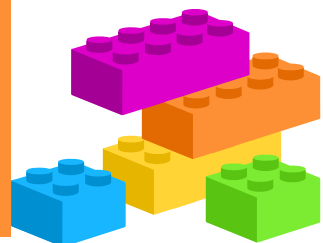
การเห็นประโยชน์ของการนำข้อมูลไปใช้

การแสดงผลที่พื้นที่นำไปใช้ประโยชน์ต่อได้

ข้อมูลที่พื้นที่สามารถนำไปใช้วางแผนและประเมินผลการทำงาน

ข้อมูลที่เรามาตอบการกำกับติดตาม

Thank you